

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **BS DEALER, a. s.**, se sídlem Motel GOLF START, Dostihová 520, Slušovice, zastoupen JUDr. Františkem Novosadem, advokátem se sídlem Smetanova 1101, Vsetín, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2008, č. j. 10922/08-1500-703692, o námitce podjatosti uplatněné žalobcem,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Brně JUDr. Jaroslava Skoumalová, JUDr. Ing. Viera Horčicová a JUDr. Tomáš Foltas, Ph.D., **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 31 Ca 147/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 27. 5. 2009, č. j. 31 Ca 147/2008 – 29, odmítl žalobu podanou žalobcem, kterou se mimo jiné domáhal i zrušení rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 23. 6. 2008, č. j. 10922/08-1500-703692. Ke kasační stížnosti žalobce bylo toto usnesení Krajského soudu v Brně zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně poučil účastníky řízení o složení senátu s tím, že ve věci bude podle rozvrhu práce rozhodovat senát 31 Ca ve složení JUDr. Jaroslava Skoumalová a JUDr. Ing. Viera Horčicová a že z důvodu neobsazení senátu třetím soudcem, jakož i v případě nepřítomnosti některého ze soudců uvedeného senátu, může být věc podle rozvrhu práce rozhodnuta za účasti některého ze soudců senátu 29 Ca nebo 30 Ca.

Na uvedené poučení reagoval žalobce podáním, v němž namítl pojatost senátu složeného z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové, soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a JUDr. Tomáše Foltase, Ph.D., neboť podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou vyloučeni soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Žalobce uvedl, že podle poučení má být daná věc rozhodnuta senátem, který v tomto složení rozhodoval o věci v předchozím řízení pod č. j. 31 Ca 144/2008.

K námitce podjatosti se vyjádřili soudci JUDr. Jaroslava Skoumalová, JUDr. Ing. Viera Horčicová a JUDr. Tomáš Foltas, Ph.D. a shodně uvedli, že k této věci nemají žádný vztah, rovněž nemají žádný vztah k účastníkům řízení ani jejich zástupcům a nikoho z nich neznají.

Věc byla v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. postoupena senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezájatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci; příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci, jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, www.nssoud.cz).

Žalobce opírá námitku podjatosti zejména o skutečnost, že daná věc má být rozhodnuta senátem, který v tomto složení rozhodoval o věci v předchozím řízení.

V ust. § 8 odst. 1 věta druhá a třetí s. ř. s. je vyjádřen princip instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy, a to jako záruku vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. Jak v judikatuře Nejvyššího soudu zabývající se institutem vyloučení soudců (např. rozhodnutí sp. zn. 26 Cdo 74/99, www.nsoud.cz) i v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 - 54, publ. pod č. 433/2005 Sb. NSS) je patrný konzistentní přístup v tom směru, že soudce má čerpat poznatky potřebné pro projednávání a rozhodování věci z těch pramenů a tím způsobem, jež jsou vlastní té fázi řízení, k níž je podle pravidel funkční příslušnosti povolán. Z toho plyne, že není kladen důraz na absolutní neznalost projednávaného případu soudcem, překážkou pro projednání a rozhodnutí věci není jakékoliv dřívější poznání o dané věci. Ve správním soudnictví tak například v případě žaloby podané proti „novému“ rozhodnutí správního orgánu (v důsledku zrušujícího soudního výroku) zpravidla rozhoduje tentýž senát, který nepochybně poznatky o věci již má.

V daném případě je třeba určit, zda se uvedení soudci podíleli na projednávání a rozhodování věci v „předchozím soudním řízení“. Interpretací tohoto pojmu se přitom již Nejvyšší správní soud zabýval (srov. zejména usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS a usnesení Nejvyššího

správního soudu ze dne 6. 1. 2005, č. j. Nao 56/2004 – 54, publ. pod č. 545/2005 Sb. NSS) a uzavřel, že překážkou, která je důvodem podjatosti soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení může být pouze skutečnost, že by na jiném stupni soudní hierarchie rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení), na které se podílel na odlišném stupni. To znamená, že tutéž věc nemůže stejný soudce projednávat a rozhodovat u krajského soudu a poté v řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu.

O takovou situaci se však v dané věci nejedná. Bude-li tedy senát Krajského soudu v Brně znovu rozhodovat o žalobě po zrušení jeho usnesení Nejvyšším správním soudem, nebude užívat k projednání a rozhodnutí věci žádné poznatky, jež by mohly vzbudit pochybnosti o vnitřní nezávislosti soudních instancí. Nejde tu tudíž o „předchozí soudní řízení“, neboť takový případ by mohl nastat jen tam, kde by soudce, který o věci rozhodoval u nižší instance, měl rozhodovat také v řízení opravném prostředku.

Žádnými dalšími konkrétními skutečnostmi, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr uvedených soudců k věci nebo k účastníkům řízení, námitka odůvodněna nebyla. Stejně tak z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud žádné skutečnosti nasvědčující podjatosti nezjistil. Okolnosti, ze kterých žalobce dovozuje podjatost, tak nelze bez dalšího považovat za skutečnosti, jež by svědčily o existenci zvláštního poměru uvedených soudců k žalobci, žalovanému či k věci samé, pro něž by měl mít Nejvyšší správní soud pochybnosti o jejich nepodjatosti. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu